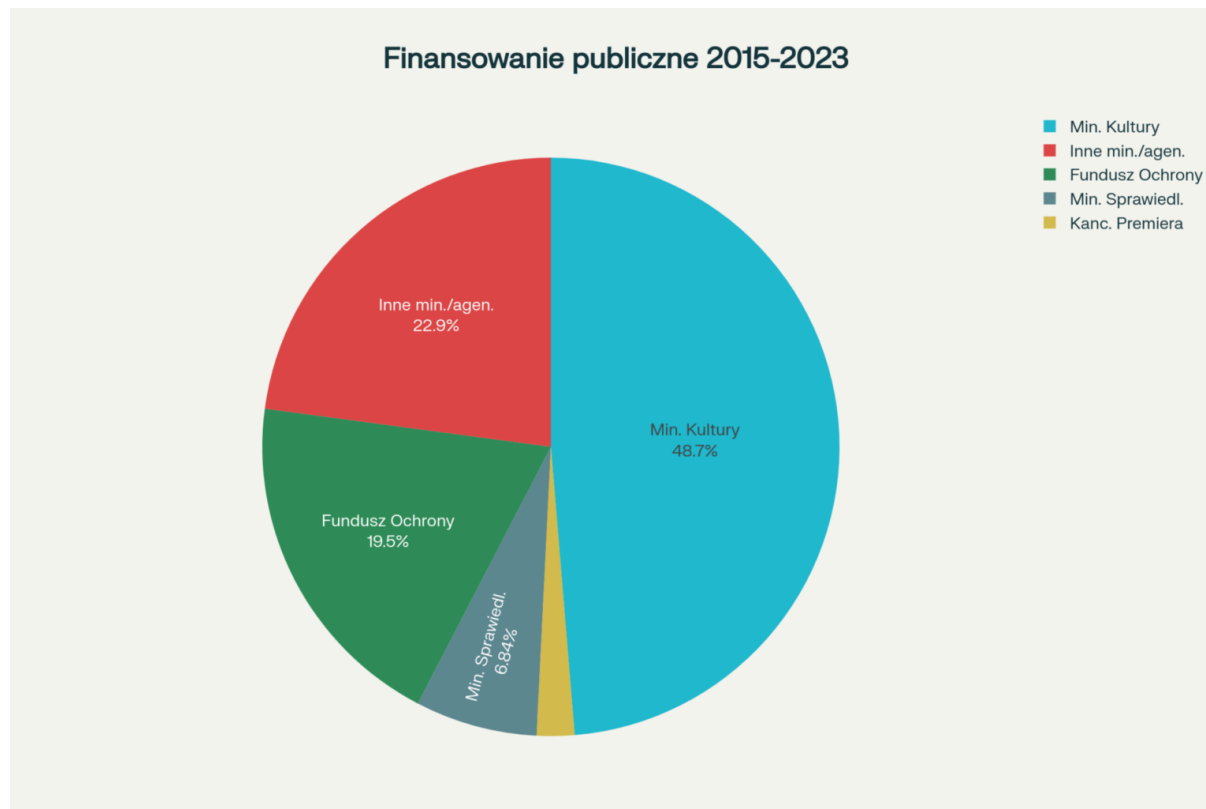

Radiowa machina władzy – Tadeusz Rydzyk i polityczne imperium – Studio Opinii

 [studioopinii.pl/archiwa/247132?](https://studioopinii.pl/archiwa/247132?fbclid=IwY2xjawPWW5JleHRuA2FibQlxMABicmlkETBoYzBXMUdlelh0bmlKWUFNc3J0YwZhcHBfaWQPNTe0NzcXNTY5MjI4MDYxAAEennwy-4uq0p5HxACJ86vp2rTo84u7tnbtAvyJajOMEIJ3HqNI27BnmUvXFUK_aem_oqGqPaulaVo56vHi1eB0tw)

fbclid=IwY2xjawPWW5JleHRuA2FibQlxMABicmlkETBoYzBXMUdlelh0bmlKWUFNc3J0YwZhcHBfaWQPNTe0NzcXNTY5MjI4MDYxAAEennwy-4uq0p5HxACJ86vp2rTo84u7tnbtAvyJajOMEIJ3HqNI27BnmUvXFUK_aem_oqGqPaulaVo56vHi1eB0tw

[Home](#)

[Felietony](#)

Sławek: Radiowa machina władzy – Tadeusz Rydzyk i polityczne imperium11 min czytania

08.10.2025

Suplement do tekstu Sutanna w służbie polityki

Imperium medialnych wpływów: Tadeusz Rydzyk jako architekt prawicowej hegemonii

W kontekście przedstawionej wcześniej analizy problematyki antysemityzmu, rasizmu i nacjonalizmu w wypowiedziach polskiego duchowieństwa katolickiego, postać ojca Tadeusza Rydzyka wymaga szczególnego potraktowania jako **sui generis** fenomen łączący wszystkie te negatywne tendencje z bezprecedensową skutecznością w budowaniu wpływów politycznych i kapitałowych. Redemptorysta z Torunia reprezentuje bowiem nie tylko najbardziej skrajną wersję omówionych

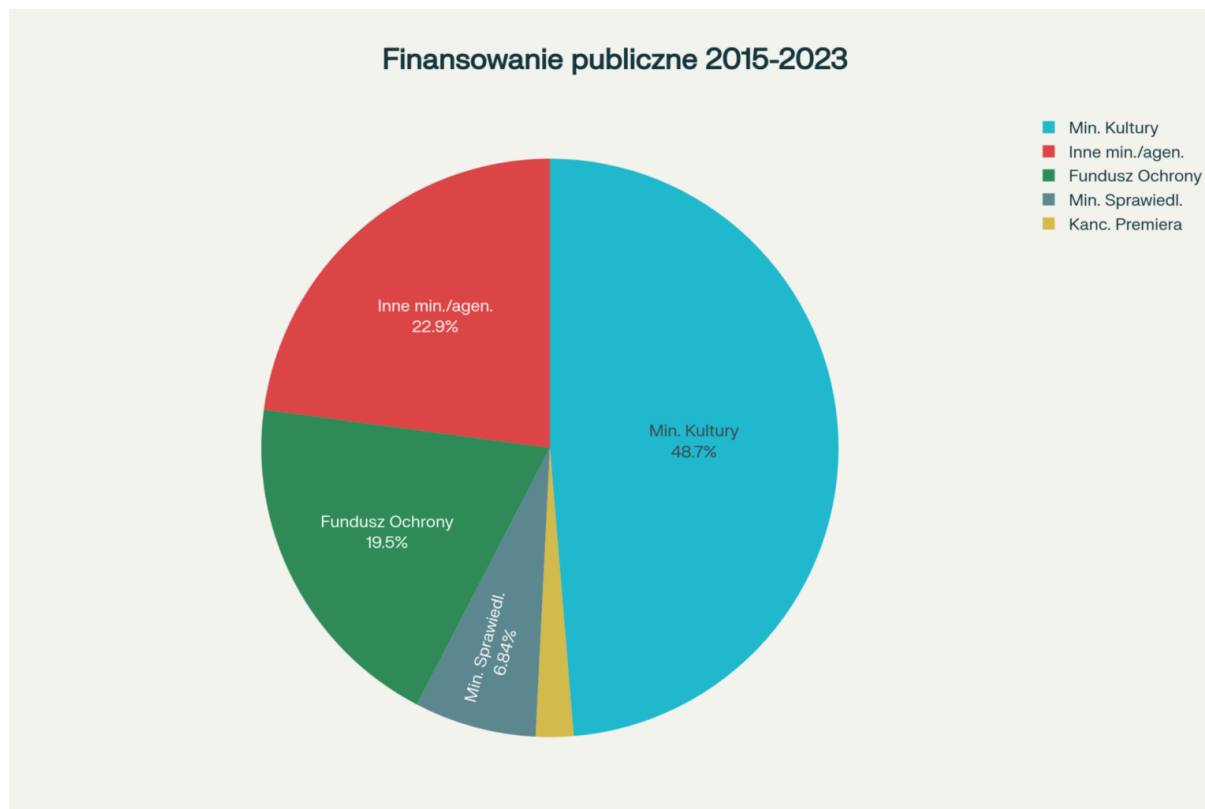
wcześniej patologii, ale także ich najbardziej systematyczną i zinstytucjonalizowaną formę, która przekształciła się w potężne imperium medialno-biznesowe oddziałujące na polską prawicę.

Geneza i ewolucja fenomenu medialnego

Od figury Matki Boskiej do imperium

Historia toruńskiego imperium ojca Rydzyka, która według jego własnej narracji zaczęła się „z 80 fenigami w kieszeni i figurą Matki Boskiej Fatimskiej”, stanowi w rzeczywistości jeden z najbardziej spektakularnych przykładów transformacji religijnej charyzmy w kapitał polityczny i ekonomiczny we współczesnej Polsce. Radio Maryja, rozpoczynające nadawanie 9 grudnia 1991 roku, powstało w momencie szczególnej podatności polskiego społeczeństwa na populistyczne narracje łączące katolicyzm z nacjonalizmem. (1,2)

Kluczowym elementem sukcesu Rydzyka było dostrzeżenie i wypełnienie luki komunikacyjnej na polskim rynku medialnym – braku medium, które systematycznie łączyłoby religijny dyskurs z radykalną krytyką przemian demokratycznych i gospodarczych. Radio Maryja stało się pierwszą w Polsce rozgłośnią, która konsekwentnie budowała narrację o „Polsce w oblężeniu”, wykorzystując zarówno antysemickie, jak i antyniemieckie, antyamerykańskie i ogólnie ksenofobiczne stereotypy.

Publiczne finansowanie imperium ojca Tadeusza Rydzyka 2015-2023 (łącznie ~380 mln zł) – opracowanie Perplexity AI na podstawie danych źródłowych.

Systematyzacja mowy nienawiści

Analiza treści nadawanych przez Radio Maryja w latach 2008-2010 przeprowadzona przez Stowarzyszenie „Nigdy Więcej” ujawnia skalę i systematyczny charakter propagowania mowy nienawiści. W ciągu trzech lat zarejestrowano łącznie 833 incydenty ksenofobiczne, z czego proporcje między redakcją, zaproszonymi gośćmi i słuchaczami wynosiły 43:20:37. Ta struktura pokazuje, że Radio Maryja nie było jedynie pasywnym przekaznikiem nastrojów społecznych, ale aktywnym kreatorem i wzmacniaczem ksenofobicznych postaw.(3)

Szczególnie wymowne są przykłady treści antysemickich rozpowszechnianych przez stację. Ojciec Piotr Andrukiewicz z redakcji RM zachęcał do kopiowania nagrania stwierdzającego, że „Rzeczpospolita jest własnością Żydów norweskich”, dodając: „warto kopiować, nagrać na płytę (...) podzielić się tym treściami z innymi, niech to idzie dalej, również do młodych ludzi”. Ten mechanizm – aktywnego propagowania dezinformacji i teorii spiskowych – stanowi charakterystyczną cechę metod Rydzyka. (3)

Instrumentalizacja religii dla celów politycznych

Sakralizacja polityki, polityzacja religii

W odróżnieniu od innych hierarchów kościelnych analizowanych w głównym artykule, Rydzyk stworzył kompleksowy system instrumentalizacji religii dla celów politycznych, który wykracza daleko poza sporadyczne kontrowersyjne wypowiedzi. Jego imperium medialne systematycznie łączy retorykę religijną z konkretnymi celami politycznymi, tworząc coś, co można nazwać „**teologią polityczną prawicy**”.

Charakterystycznym przykładem tej strategii była wypowiedź Rydzyka o „międzynarodowych siłach diabelskich”, które „robią wszystko, żeby zniszczyć rodzinę, zniszczyć człowieka, wiarę, Kościół”. Ta eschatologiczna retoryka nie jest jedynie ozdobnikiem, ale służy delegitymizacji wszystkich sił politycznych niepopierających prawicowego programu. Kiedy Rydzyk mówi o „antychrystie rządzącym światem”, faktycznie buduje teologiczne uzasadnienie dla politycznego radykalizmu. (4,5)

Ewolucja strategiczna – od antysemityzmu do filosemityzmu

Najbardziej zaskakującym aspektem działalności Rydzyka jest jego spektakularny zwrot w kwestii żydowskiej po 2017 roku. Dzięki współpracy z izraelskim PR-owcem Jonnym Daniels'em Radio Maryja przeszło metamorfozę z medium oskarżanego o systematyczny antysemityzm w promotora polsko-żydowskiego dialogu. Ta transformacja, choć pozornie pozytywna, w rzeczywistości pokazuje instrumentalny charakter poglądów Rydzyka – gotowość do radykalnej zmiany narracji, jeśli służy to większym celom politycznym lub finansowym. (6)

Współczesne uczestnictwo Rydzyka w przyjęciach ambasady Izraela i budowa muzeum poświęconego Polakom ratującym Żydów za publiczne pieniądze to nie tylko przykłady hipokryzji, ale przede wszystkim dowody na pragmatyzm polityczny, który charakteryzuje działania toruńskiego redemptorysty. Kiedy antysemityzm przestał być politycznie użyteczny, Rydzyk bez wahania przeszedł na przeciwną stronę. (7,8)

Finansowe podstawy wpływów politycznych

Bezprecedensowe wsparcie państwowe

Skala państwowego finansowania projektów Rydzyka podczas rządów PiS – ponad 380 milionów złotych – nie ma precedensu w historii III Rzeczypospolitej. Ta kwota, przekazana przez różne ministerstwa i agencje rządowe, stanowi de facto **haracz polityczny** płacony przez państwo polskie za medialne wsparcie prawicowej opcji politycznej. (9,2)

Największa część tych środków – 220 milionów złotych – została przeznaczona na budowę Muzeum „Pamięć i Tożsamość” w Toruniu. Projekt ten, oprócz oczywistej funkcji propagandowej, służy także jako przykład **prywatyzacji zysków i uspołecznienia kosztów** – muzeum, choć finansowane z podatków, pozostaje pod pełną kontrolą struktur związanych z Rydzykiem. (8)

Mechanizmy wpływu na prawicę

System finansowego wsparcia nie jest jednostronny. W zamian za dotacje Rydzyk oferuje prawicowym partiom dostęp do milionowej publiczności swojego imperium medialnego. Ten mechanizm **transakcyjnej lojalności** różni się fundamentalnie od wpływów innych duchownych analizowanych w poprzednim artykule – podczas gdy oni oddziałują głównie przez autorytet moralny, Rydzyk dysponuje realną siłą medialną i finansową.

Przykład tej wzajemności stanowi list Jarosława Kaczyńskiego z okazji 30-tej rocznicy Radia Maryja, w którym prezes PiS wprost przyznaje: „bez Radia Maryja nie byłoby dzisiejszej Polski”. Ta deklaracja pokazuje, że związek PiS z imperium Rydzyka nie jest przypadkowy, ale stanowi świadomą strategię polityczną opartą na wzajemnych korzyściach. (10)

Specyfika oddziaływania na Konfederację

Konkurencja o „prawdziwą prawicowość”

W odróżnieniu od relacji z PiS, które opierają się na pragmatycznej współpracy, stosunek Rydzyka do Konfederacji jest bardziej złożony. Z jednej strony, ugrupowanie to reprezentuje ideologię bliższą radykalnym poglądom serwowanym w mediach Rydzyka. Z drugiej strony, Konfederacja jako mniejsze ugrupowanie nie może zaoferować tak atrakcyjnych korzyści finansowych jak PiS.

Rydzyk wyrażał „rozczarowanie” Konfederacją, stwierdzając: „Sądziłem, że są bardziej za Polską, bardziej pro-„. Ta krytyka pokazuje, że dla redemptorysty kluczowe nie są abstrakcyjne wartości, ale praktyczna użyteczność polityczna. Konfederacja, mimo ideologicznej bliskości, nie spełnia oczekiwań Rydzyka w zakresie realnego wpływu na władzę. (4)

Mechanizmy oddziaływania na prawicowy elektorat

Mobilizacja przez poczucie zagrożenia

Kluczowym mechanizmem wpływu imperium Rydzyka na prawicowy elektorat jest systematyczne budowanie poczucia zagrożenia. W przeciwieństwie do sporadycznych wypowiedzi innych duchownych, Radio Maryja i Telewizja Trwam prowadzą całodobową kampanię przekonującą słuchaczy i widzów, że Polska, Kościół i tradycyjne wartości są pod stałym atakiem „wrogich sił”.

Ta **strategia oblężonej twierdzy** jest szczególnie skuteczna, ponieważ łączy elementy religijne (walka dobra ze złem), narodowe (obrona polskości) i polityczne (poparcie dla określonych opcji). Słuchacz Radia Maryja nie otrzymuje jedynie informacji, ale zostaje włączony w quasi-religijną misję obrony „prawdziwej Polski”.

Kreowanie alternatywnej rzeczywistości

Imperium medialne Rydzyka funkcjonuje jako kompletny ekosystem informacyjny – Radio Maryja, Telewizja Trwam i „Nasz Dziennik” tworzą spójną narrację o rzeczywistości, która często radykalnie różni się od tej prezentowanej w głównych mediach. Ten mechanizm **równoległej rzeczywistości** sprawia, że odbiorcy mediów Rydzyka żyją w alternatywnym uniwersum informacyjnym, co czyni ich szczególnie podatnymi na mobilizację polityczną.

Konsekwencje dla polskiej demokracji

Komercjalizacja wpływów religijnych

Przypadek Rydzyka reprezentuje najdalej posuniętą formę **komercjalizacji wpływów religijnych** w polskiej polityce. W przeciwieństwie do tradycyjnego modelu, w którym duchowni wywierali wpływ poprzez autorytet moralny, Rydzyk stworzył system, w którym wpływ religijny jest bezpośrednio przekładany na korzyści materialne.

Te setki milionów złotych przekazane przez państwo polskie na projekty Rydzyka nie są jedynie dotacjami – to **cena wpływów politycznych** płacona przez podatników. System ten podważa fundamentalne zasady demokratyczne, tworząc sytuację, w której jedna opcja polityczna ma systematyczny dostęp do państwowych zasobów w zamian za medialne wsparcie.

Destrukcja standardów debaty publicznej

Trzydziestoletnia działalność imperium Rydzyka przyczyniła się do **brutalizacji i prymitywizacji** polskiej debaty publicznej. Systematyczne używanie mowy nienawiści, teorii spiskowych i manipulacji emocjonalnych normalizuje te praktyki w szerszym dyskursie politycznym. Inne media prawicowe, konkurując o uwagę, często przyjmują podobne standardy.

Implikacje międzynarodowe

Szkody wizerunkowe Polski

Działalność Rydzyka ma także poważne konsekwencje międzynarodowe. Antysemickie treści nadawane przez Radio Maryja były wielokrotnie komentowane w światowych mediach, przyczyniając się do pogorszenia wizerunku Polski za granicą. Nawet współczesne „nawrócenie” Rydzyka jest postrzegane za granicą z dużą dozą sceptycyzmu, jako cyniczny manewr PR-owy.

Artykuł izraelskiego dziennika „Haaretz” zatytułowany „Antysemicki ksiądz wziął udział w obchodach Dnia Niepodległości Izraela w Polsce” pokazuje, że przeszłość Rydzyka nie została zapomniana, mimo jego obecnych prób budowania mostów z społecznością żydowską. (7)

Perspektywy i wyzwania

Kryzys po utracie władzy przez PiS

Utrata władzy przez PiS w 2023 roku postawiła imperium Rydzyka w nowej sytuacji. Wstrzymanie dotacji na muzeum i żądanie zwrotu 210 milionów złotych przez Ministerstwo Kultury pokazują, że model biznesowy oparty na politycznych koneksjach ma swoje ograniczenia. (11,19)

Śledztwo prokuratury i CBA w sprawie wykorzystania publicznych pieniędzy może doprowadzić do poważnych konsekwencji prawnych dla struktur związanych z Rydzykiem. Równocześnie, **Park Pamięci Narodowej „świecący pustkami”** staje się symbolem marnotrawstwa publicznych środków i niewydolności projektów finansowanych z pobudek politycznych. (12)

Poszukiwanie nowych sojuszników

W nowej sytuacji politycznej Rydzyk będzie prawdopodobnie poszukiwał nowych form wpływu i finansowania. Jego najnowsze wypowiedzi wskazują na gotowość do współpracy z każdą siłą polityczną, która może zapewnić dostęp do władzy i publicznych pieniędzy. Ta **elastyczność ideologiczna**, już wcześniej demonstrowana w kwestii żydowskiej, może prowadzić do dalszych spektakularnych zwrotów.

Rydzyk jako laboratorium populizmu

Fenomen Tadeusza Rydzyka wykracza daleko poza problem pojedynczego duchownego o kontrowersyjnych poglądach. Jego imperium medialno-kapitałowe stanowi **laboratorium współczesnego populizmu**, w którym wypracowane zostały mechanizmy instrumentalizacji religii, narodowych kompleksów i społecznych lęków dla osiągnięcia celów politycznych i finansowych.

W kontekście głównego artykułu o antysemityzmie, rasizmie i nacjonalizmie w polskim duchowieństwie, przypadek Rydzyka pokazuje, jak te patologie mogą zostać zinstytucjonalizowane i skomercjalizowane. Podczas gdy inni duchowni ograniczają się do sporadycznych kontrowersyjnych wypowiedzi, Rydzyk stworzył **przemysłowy system produkcji mowy nienawiści** połączony z efektywnym mechanizmem monetyzacji wpływów politycznych.

Długofalowe konsekwencje tego fenomenu dla polskiej demokracji są trudne do oceny. Imperium Rydzyka nie tylko przyczyniło się do radykalizacji znacznej części społeczeństwa polskiego, ale także pokazało innym aktorom politycznym, jak można skutecznie łączyć populistyczną retorykę z konkretnymi korzyściami materialnymi. W tym sensie, Tadeusz Rydzyk może być postrzegany jako **prekursor współczesnego autorytarnego populizmu** w Polsce – systemu, w którym demokratyczne instytucje są permanentnie wykorzystywane dla wzmacniania władzy konkretnych grup interesów.

Analiza tego fenomenu jest kluczowa dla zrozumienia szerszych mechanizmów erozji demokratycznych norm we współczesnej Polsce i stanowi niezbędne uzupełnienie wcześniejszej analizy problematyki antysemityzmu, rasizmu i nacjonalizmu w polskim Kościele katolickim.

1. https://pl.wikipedia.org/wiki/Radio_Maryja
2. <https://oko.press/325-milionow-rydzyka>
3. <https://www.radiomaryja.pl.eu.org/incydenty.html>
4. <https://www.wprost.pl/kraj/10265018/o-rydzyk-ocenil-partie-polityczne-rozczarowanie-konfederacja-a-co-sadzi-o-PiS.html>
5. <https://oko.press/glos-kosciola-bez-cenzury-rydzyk-broni-ksiezy-pedofilow-przed-europejskim-antychrystem>
6. <https://wiadomosci.wp.pl/wyleczyl-o-rydzyka-z-antysemityzmu-robi-pr-PiS-owi-jonny-daniels-nowy-ulubieniec-prawicy-6193040283166337a>
7. <https://www.rp.pl/polityka/art38721311-zgrzyt-z-ojcem-tadeuszem-rydzykiem-dyrektor-radia-maryja-na-przyjeciu-w-ambasadzie-izraela>
8. <https://businessinsider.com.pl/gospodarka/imperium-tadeusza-rydzyka-sie-powieksza-zajrzalem-za-kulisy/6jmttgf>
9. <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/miliony-dla-ojca-rydzyka-wyszlo-na-jaw-na-co-byly-przeznaczone-pieniadze/fxl80y6>

10. <https://www.youtube.com/watch?v=TVj9UNTSKwY>
11. <https://tvn24.pl/fakty-artykuly/ministerstwo-kultury-domaga-sie-od-fundacji-ojca-rydzyka-zwrotu-210-milionow-zlotych-albo-dzialki-st8433536>
12. <https://wiadomosci.radiozet.pl/torun/nie-na-to-liczyl-ojciec-rydzyk-to-miejsce-kosztowalo-fortune-a-swieci-pustkami>
13. <https://wiadomosci.onet.pl/kraj/radio-maryja-grzmi-po-materiale-tvn24-reportaz-obraza-miliony-osob/cgg6f3r>
14. <https://fakty.tvn24.pl/zobacz-fakty/pedofilia-w-kosciele-komentarze-po-kontrowersyjnych-slowach-ojca-tadeusza-rydzyka-ra1040674-ls6314777>
15. <https://wiadomosci.wp.pl/gazeta-wyborcza-PiS-i-o-rydzyk-to-rodzaj-sekty-dla-sfrustrowanych-6031327613715073a>
16. <https://wiadomosci.onet.pl/kujawsko-pomorskie/czy-ojciec-rydzyk-dopuscil-sie-antysemickiej-wypowiedzi/l0tq19r>
17. <https://www.newsweek.pl/polska/spoleczenstwo/ponad-300-mln-zl-dla-tadeusza-rydzyka-to-haracz-za-poparcie-dla-zjednoczonej-prawicy/jkdv8lm>
18. <https://www.tokfm.pl/polityka/tokfm-7-103087-32102949-biskupi-probuja-rozpetac-wojne-religijna-klasyczne-budowanie>
19. <https://noizz.pl/spoleczenstwo/30-urodziny-radio-maryja-trzy-dekady-afer-homofobii-i-antysemityzmu/wn13pyd>
20. <https://www.rp.pl/wydarzenia/art1426751-ojciec-rydzyk-nie-zaszachowal-PiS>
21. <https://www.nigdywiecej.org/czytelnia/publikacje-dokumentujace-dzialalnosc-stowarzyszenia-nigdy-wiecej/prasa/download.raw/3494-w-ferfecki-zaskakujace-zwiazki-ojca-rydzyka-rzeczpospolita-9-12-2016>
22. <https://www.rp.pl/kosciol/art153251-o-tadeusz-rydzyk-radio-maryja-antysemickie-mamy-dobre-kontakty-z-dobrymi-zydami>
23. https://pl.wikipedia.org/wiki/Tadeusz_Rydzyk
24. <https://www.rp.pl/kosciol/art2024821-o-rydzyk-ostrzegal-mnie-ksiadz-tadeusz-oni-cie-zabija>
25. <https://www.redemptor.pl/edukacja/wsksim/>
26. https://pl.wikipedia.org/wiki/Akademia_Kultury_Społecznej_i_Medialnej_w_Toruniu
27. https://pl.wikipedia.org/wiki/Nasz_Dziennik
28. <https://2024.ranking.perspektywy.pl/university/2065/2>
29. <https://m.naszdziennik.pl/artykul/313774>
30. <https://www.gov.pl/web/edukacja/inauguracja-roku-akademickiego-na-akademii-kultury-spoecznej-i-medialnej-w-toruniu-z-udzialem-ministra-przemyslaw-czarnka>

Sławek

Odczytań: 293

Tweet

Sławek
